

П Р А В И Л Н И К
О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ
НА РАДУ

На основу члана 14. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Сл.гласник РС" бр. 101/05), а у вези са чланом 80. Закона о раду ("Сл.гласник РС" бр. 24/05 и 61/05) и члана 28 Статута Електротехничког факултета у Београду, Декан факултета дана 20.9.2007.год., донео је

П Р А В И Л Н И К О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

I Основне одредбе

Члан 1.

Овим Правилником, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и прописима донетим на основу Закона, уређује се спровођење безбедности и здравља на раду запослених на Електротехничком факултету у Београду (у даљем тексту: Факултет) као и других лица која учествују у радним процесима или се затекну у радној околини Факултета, у циљу стварања безбедних услова рада којима се штити живот и здравље запослених и њихова радна способност, ради спречавања повреда на раду, професионалних обољења и других обољења у вези са радом.

Члан 2.

Факултет је дужан да у свом раду и обављању делатности као и пословању уопште, предузима одговарајуће мере безбедности и здравља на раду запослених на радном месту и у радној околини.

Члан 3.

У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности које су изван контроле Факултета или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим настојањима нису могле избећи, Факултет није одговоран у смислу закона који регулише безбедност и здравље на раду.

Члан 4.

Овим Правилником уређују се нарочито следећа питања из области безбедности и здравља на раду и то:

1. Организовање послова безбедности и здравља на раду;
2. Права, обавезе и одговорности запослених;
3. Права, обавезе и одговорности запослених у обезбеђивању и спровођењу мера безбедности и здравља на раду;
4. Примена предходних мера безбедности и здравља на раду;
5. Посебна заштита жена, омладине и инвалида;
6. Одржавање средстава рада;
7. Коришћење и одржавање средстава личне заштите запослених;
8. Прегледи и испитивања оруђа за рад, електроинсталација, постројења и радне средине;

9. Утврђивање радних места са посебним условима рада;
10. Оспособљавање запослених из материје безбедности и здравља на раду и провера стеченог знања;
11. Утврђивање повреда радних обавеза и других повреда радне дисциплине;
12. Предузимање мера у случају повреде на раду запослених;
13. Евиденција из области безбедности и здравља на раду;
14. Обавезе према инспекцији рада;
15. Случајеви и начин провере запослених под утицајем алкохола и других средстава зависности;
16. Представник запослених за безбедност и здравље на раду;
17. Стручни испит и издавање лиценци;
18. Прелазне и завршне одредбе.

Члан 5.

Одредбе овог Правилника примењују се на све запослене који су стекли својство запосленог на Факултету, без обзира на време трајања рада, као и на сва друга лица која се по било ком основу налазе на раду на Факултету, (студенти на практичној настави у кабинетима, радионицама, лабораторијама, лица ангажована по уговорима на извођењу образовно-научног рада, лица на стручном оспособљавању које се одвија средствима рада Факултета и сл.).

II Организовање послова безбедности и здравља на раду - надлежност и овлашћења

Члан 6.

Заштита здравља, безбедност лица на раду и спречавање професионалних обољења на Факултету спроводи се применом савремених техничких, организационих, здравствених, образовних и других мера неопходних за стварање безбедних услова рада.

Члан 7.

Вршење стручних послова безбедности и здравља на раду организују се на нивоу Факултета и обавља их лице за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одговорно лице за безбедност и здравља на раду).

Члан 8.

Одговорно лице за спровођење мера безбедности и здравља на раду дужно је да обилази радна места и проверава да ли су обезбеђене мере безбедности и здравља на раду које се односе на:

1. употребу исправних оруђа за рад са обавезним упуством за безбедан рад и њихово одржавање.
2. периодичне прегледе и испитивања прописаних оруђа за рад, електричних инсталација, инсталација флуида и средстава и опреме личне заштите, као и периодична испитивања хемијских, физичких и биолошких штетности, осветљености и микроклиме у радним и помоћим просторијама на Факултету;
3. распоређивање запослених на радна места у складу са лекарским

извештајима о здравственом стању;

4. обезбеђивања исправних средстава и опреме личне заштите и њихово коришћење и одржавање на прописан начин;

5. учествовање у оспособљавању запослених за безбедан рад;

6. обуставу рада када утврди непосредну опасност по живот и здравље запослених или забрану коришћења неисправног оруђа за рад, средстава и опреме личне заштите и обавештава о обустави рада непосредног руководиоца;

7. примену прописаних мера за побољшање услова рада на радном месту са повећаним ризицима.

Поред наведеног врши и следеће послове безбедности и здравља на раду:

- прати и проучава законске прописе из области безбедности и здравља на раду и утврђује стање заштите на раду,
- стара се о спровођењу и контролише примену свих мера и прописа о безбедности и здрављу на раду,
- саставља план и програм мера која се односе на безбедност и здравље на раду,
- предлаже отклањање недостатака на објектима и средствима рада и оруђима за рад,
- стара се о исправности средстава и опреме личне заштите, њихово коришћење и одржавање, као и побољшању услова на радном месту;
- води евиденције лекарских прегледа запослених са посебним условима рада и сарађује са одређеним стручним организацијама из области медицине рада,
- врши квалитативни пријем оруђа за рад и средстава личне заштите;
- обезбеђује периодичне прегледе и испитивања оруђа за рад и радне средине;
- обезбеђује и учествује у оспособљавању запослених за безбедан рад, утврђује узроке и изворе повређивања запослених, попуњава пријаву о повреди на раду на предвиђеном обрасцу и врши пријаву повреде на раду код надлежне инспекције,
- стара се о пружању прве помоћи у случају повреде на раду запослених и предузима мере за хоспитализацију повређеног и пружање адекватне медицинске услуге,
- води прописану евиденцију из области безбедности и здравља на раду,
- врши и друге послове у складу са Законом и актима који регулишу материју безбедности и здравља на раду.

Члан 9.

У зависности од утврђеног стања по питању безбедности и здравља на раду, у оквиру свог рада, одговорно лице за безбедност и здравље на раду у складу са Законом овлашћено је да:

- забрани рад запосленом који се не придржава прописаних превентивних мера безбедности и здравља на раду, не користи средства личне заштите или одбија да поступи по нормама и упуствима за безбедан рад,
- наложи отклањање недостатака у случају када нису обезбеђене прописане мере заштите на раду,
- забрани рад у случају када утврди непосредну опасност по живот и здравље запосленог,
- забрани коришћење неисправног оруђа за рад, средстава и опреме личне заштите,
- предузме мере против лица која не поступе по налогу у напред наведеним

алинејама.

III Права, обавезе и одговорности запослених

Члан 10.

Запослени у радном односу на Факултету и друга лица која се по било ком основу налазе и обављају послове на Факултету, дужни су да се придржавају мера заштите на раду, одредаба овог Правилника, законских прописа и других упустава донетих у циљу спровођења безбедности и здравља на раду.

Сви запослени на Факултету имају право на безбедност и здравље на раду које остварује у складу са Законом и овим Правилником.

Члан 11.

Запослени је обавезан да своје послове врши са пуном пажњом ради безбедности свог живота и здравља, као и живота и здравља осталих запослених на Факултету.

Запослени је дужан да се стара о спровођењу и унапређивању заштите на раду, да се служи свим средствима заштите на раду, да их максимално користи, да пажљиво рукује са њима и да их одржава у исправном стању, као и да непосредном руководиоцу и лицу одговорном за безбедност и здравље на раду одмах пријави запажене недостатке на личним заштитним средствима и заштитној опреми, машинама, апаратима и уређајима који би могли да им угрозе живот и здравље.

Члан 12.

У спровођењу безбедности и здравља на раду сви запослени на Факултету имају следеће обавезе:

- да се пре почетка рада упознају са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на којима су распоређени;
- да обавезно користе прописана средства и опрему за личну заштиту на раду за послове које обављају;
- да се пре распоређивања на посао оспособе из области безбедности и здравља на раду, и да се подвргне провери оспособљености за безбедан рад,
- да у току рада стално употпуњава и усавршава своја знања из области безбедности и здравља на раду,
- да пре почетка рада на одређеном радном месту обаве предходни лекарски преглед и да се подвргне контроли здравственог стања у предвиђеним роковима ако је то за то радно место предвиђено,
- да пре почетка рада обавезно провере исправност средстава за рад и личних заштитних средстава и одмах пријави уочене недостатке, кварове или друге појаве које би могле да угрозе безбедност запосленог на раду,
- да послове обављају са пуном пажњом ради безбедности свог живота и здравља као и живота и здравља осталих запослених,
- да се придржавају прописаних мера безбедности и здравља на раду;
- да поступају и раде по технолошком поступку и датим упуствима,
- да наменски користе средства личне заштите и да их одржавају у исправном стању,
- да сваку повреду на раду одмах пријаве непосредном руководиоцу,

- да се стара о обезбеђењу заштите сваког запосленог и да учествује у пружању прве помоћи и спасавању у случају несреће на раду.

Члан 13.

Запослени је дужан да се упозна са прописима и мерама безбедности и здравља на раду, пре него што отпочне да обавља радне задатке на Факултету.

Запослени коме при раду прети непосредна опасност по живот, због тога што нису спроведене мере заштите на раду има право да одбије да ради на тим пословима, односно радним задацима, док се не спроведу прописане мере безбедности и здравља на раду, а за то време запослени може бити распоређен на друге послове који одговарају његовој стручној спреми и другим радним способностима.

Члан 14.

Ако запослени одбије да ради из разлога наведених у члану 12. овог Правилника, а сматра се да поступак запосленог није основан, одговорни на Факултету имају право да се обрате надлежном органу инспекције рада ради испитивања и утврђивања чињеничног стања.

Члан 15.

На машинама, оруђима за рад, транспортним средствима, апаратима и другим уређајима могу радити и руковати само запослени који су обучени и задужени да раде на њима, а на основу датог упутства за рад.

Запослени који су задужени са машинама, оруђима за рад, транспортним средствима и другим уређајима, обавезни су да се старају о њиховој исправности и да приликом рада употребљавају одговарајућа средства техничке и личне заштите на начин како је то одређено одговарајућим мерама заштите на раду.

Члан 16.

Запосленим и другим лицима који се по било ком основу налазе на раду на Факултету, ако су под утацајем алкохола и под дејством наркотика забрањен је приступ у радне и помоћне просторије или задржавање у радним просторијама Факултета.

Члан 17.

Запослени је дужан да по истеку радног времена и престанка рада, место рада остави чисто и уредно, да оруђа за рад и алате са којима је радио остави у исправном стању, а у случају да оруђа за рад и алат не може да остави у исправном стању, дужан је да одмах обавести непосредног руководиоца.

Члан 18.

У обезбеђивању заштите на раду запослени има право:

- на оспособљавање из материје безбедности и здравља на раду,
- на контролу здравственог стања,
- на услове рада који обезбеђују његов физички интегритет, здравље и личну сигурност на раду,
- да користи средства рада која су у складу са прописаним мерама,

- да користи исправна средства личне заштите,
- да предложи спровођење контроле услова рада и стања безбедности и здравља на раду,
- да стално употпуњава и усавршава своја знања из области безбедности и здравља на раду,
- да одбије да ради кад сматра да му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису примењене мере безбедности и здравља на раду,
- да одбије да ради на оруђима за рад на механизовани погон на којем нису постављене прописане заштитне направе.

IV Права обавезе и одговорности у обезбеђивању и спровођењу мера безбедности и здравља на раду

Члан 19.

Факултет је дужан да предузима одговарајуће мере заштите здравља и безбедности запослених као и да спречава настанак професионалних обољења и то:

- да организује послове заштите на раду,
- да смањује ризике у процесу рада од механичког повређивања, опасног дејства електричне струје, штетних материја, експлозија, пожара и слично,
- да прилагођава рад запосленим, нарочито у погледу конципирања радног места, избора опреме и оруђа за рад, као и метода рада, ради ублажавања једноличности у процесу рада,
- да, када је технички могуће, замени опасне компоненте у раду са безопасним или мање опасним,
- да спроводи мере превенције у технологији, организацији рада и радним условима,
- да даје одговарајућа упутства запосленим,
- да цени здравствено стање запослених и њихову безбедност на раду,
- да обучава запослене за безбедан рад,
- да предузима одговарајуће мере, да се само запосленима који имају одговарајућа упутства дозвољава приступ у зони опасности.

Члан 20.

Савет Факултета у складу са својим правима и обавезама утврђеним Статутом, стара се о спровођењу и унапређивању безбедности и здравља на раду и у том циљу:

- доноси планове и програме мера заштите на раду и стара се о њиховом спровођењу,
- одобрава финансијска средства за извршење плана и програма мера безбедности и здравља на раду,
- разматра стање повреда на раду, професионалних обољења и услова рада,
- доноси мере за отклањање уочених недостатака и неправилности,
- разматра извештаје које подноси надлежни орган инспекције рада и други органи о стању заштите на раду и доноси одлуке у складу са захтевима и препорукама тих органа,
- врши анализу стања безбедности и здравља на раду,
- предузима мере за покретање поступка у случају повреде радне обавезе због непридржавања мера безбедности и здравља на раду,

- на првој седници после насталог смртног удеса на раду или тешке повреде разматра узроке несреће и предузима одговарајуће мере ради отклањања истих.

Члан 21.

За спровођење и унапређење мера безбедности и здравља на раду одговоран је декан Факултета, који је посебно обавезан да:

- утврди начин спровођења и примене интерних мера безбедности и здравља на раду због боље безбедности запослених и спречавање професионалних обољења и повреда на раду;
- утврди начин оспособљавања и едукације запослених који обављају послове безбедности и здравља на раду;
- донесе и потпише програм о оспособљавању запослених за безбедан и здрав рад;
- донесе акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места у радној околини и утврди начин и мере за отклањање евентуалног ризика;
- организује унапређење техничке заштите у складу са развојем технологије у циљу смањења повреда на раду и професионалних обољења;
- распореди запослене на место рада на коме су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- утврди начин провере и одговарајуће мере контроле запослених ради њиховог удаљивања са радног места уколико су под утицајем алкохола или других средстава зависности;
- обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Члан 22.

Непосредни руководиоци (продекани Факултета, шефови Катедри, секретар Факултета, шефови Служби, кординатори и други непосредни руководиоци) одговорни су за спровођење безбедности и здравља на раду у организационој целини којом руководе и у том делу нарочито су дужни:

- да пре почетка рада утврде исправност средстава рада и средстава личне заштите,
- да не дозволе запосленом рад на неисправном средству рада,
- да обезбеде и учествују у прегледима средстава рада, када се ови врше у циљу утврђивања исправности и примењености мера заштите, сагласно одредбама овог Правилника и посебног упутства,
- да обезбеде несметано извршење периодичних прегледа и испитивања оруђа за рад и радне средине,
- да предузимају мере за отклањање недостатака, који би могли угрозити безбедност на раду,
- да обезбеде коришћење средстава личне заштите на свим радним местима за која су прописана,
- да не дозволе рад запосленом без средстава личне заштите,
- да врше практично оспособљавање запосленом из области безбедности и здравља на раду и упознавање са опасностима и штетностима посла који ће обављати,
- да обезбеде одсуствовање запосленог са рада када овај обавља периодични или систематски лекарски преглед,
- да забрани рад запосленом који се не придржава прописаних мера заштите на раду, не користи средства личне заштите или одбија да поступи по упутствима за безбедан рад,

- да удаље са рада запосленог који је под утицајем алкохола или других средстава зависности,
- да обавесте одговорно лице за безбедност и здравље на раду о свакој повреди на раду,
- да при свакој повреди на раду организују пружање прве помоћи, и обавештава одговорно лица за безбедност и здравље на раду,
- да предузимају и друге мере и радње и циљу безбедног рада запосленог.

V Примена предходних мера заштите на раду

Члан 23.

Примена предходних мера безбедности и здравља на раду на Факултету обезбеђује се при:

- изради и реализацији инвестиционо -техничке документације за радне и помоћне просторије,
- набавци и реконструкцији апарата, машина и опреме (у даљем тексту оруђе за рад), набавци опасних материја, и
- набавци средстава и опреме личне заштите.

Члан 24.

У оквиру предходних мера заштите на раду Факултет је нарочито дужан:

- да обезбеди израду и реализацију инвестиционо-техничке документације у складу са Законом и техничким прописима,
- да врши набавку само оних оруђа за рад, опасних материја и средстава личне заштите на раду на којима је примена мера заштите на раду на прописан начин потврђена,
- да у поступку квалитативног пријема нових оруђа за рад обезбеди преглед са аспекта заштите на раду.

Спровођење предходних мера безбедности и здравља на раду из става 1. овог члана обезбеђује одговорно лице безбедности и здравља на раду.

VI Превентивне мере

Члан 25.

Факултет је дужан да донесе акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места у радној околини, којим ће утврдити могуће врсте опасности и штетности на радном месту у радној околини, на основу којих ће се извршити процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог.

У случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада, Факултет је дужан да измени акт о процени ризика.

Члан 26.

Факултет је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности.

Члан 27.

Факултет је дужан да у пословним просторијама истакне на видном месту знак забране пушења у складу са Законом.

Члан 28.

На видном и лако приступачном месту у радним просторијама постављају се ормарићи са прописаним санитарским средствима за пружање прве помоћи.

Одговорно лице за безбедност и здравље на раду стара се о набавци и руковању санитарским материјалом.

Члан 29.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере безбедности и здравља на раду, Факултет до доношења одговарајућих прописа, примењује опште признате мере којима се осигурава безбедност и здравље запослених.

Опште познатом мером, у смислу става 1. овог члана, сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.

VII Посебна заштита жена, омладине и инвалида

Члан 30.

Жене и омладина испод 18 година старости и инвалиди у радном односу на Факултету приликом рада уживају посебну заштиту на раду у складу са законским прописима.

Члан 31.

На Факултету рад жена је забрањен на следећим пословима:

- рад на преношењу, утовару и истовару терета преко 15 кг. тежине,
- рад на другим пословима који штетно или са повећаним ризиком могу да утичу на здравље жене.

Члан 32.

За време трудноће жене не могу радити на пословима на којима се рад врши у принудном положају тела или се послови обављају дуже време стојећи као и на пословима који захтевају тешке физичке напоре или друга већа физичка напрезања у току рада, као ни дуже од пуног радног времена.

Члан 33.

Лица која су млађа од 18 година не могу се запошљавати и распоређивати на радна места са посебним условима рада као и рад ноћу.

Запослени са смањеном радном способношћу-инвалиди рада могу се распоредити на све оне послове на којима могу радити без професионалне рехабилитације и без опасности за смањење преостале радне способности.

Инвалиди рада могу се распоређивати само на оне послове који неће умањити њихову преосталу радну способност

VIII Одржавање средстава рада

Члан 34.

Под средствима за рад у смислу овог Правилника подразумевају се:

- објекти намењени за рад са припадајућим радним просторијама, електро и другим инсталацијама, опремом и уређајима, помоћним просторијама и њиховим инсталацијама, помоћни објекти који се привремено користе за рад и кретање запослених, и
- оруђа за рад.

На Факултету се користе средства рада из става 1, овог члана, само ако су у складу са одговарајућим прописима заштите на раду, стандардима и техничким нормативима и ако се редовно одржавају у исправном стању, односно у таквом стању које неће представљати опасност по живот и штетност по здравље запослених.

Члан 35.

У циљу благовременог уочавања недостатака на средствима рада Факултет обезбеђује повремене прегледе.

Преглед уређаја, оруђа за рад и електро и других инсталација врши се у току коришћења на начин и у роковима дефинисаним Законом и прописима.

Члан 36.

Све радне и помоћне просторије на Факултету морају бити, према врсти послова, довољно осветљене природном и вештачком светлошћу према одређеним стандардима и периодично испитане у законом предвиђеним роковима.

Члан 37.

Зидови, преграде, таванице и други конструктивни елементи радних просторија морају бити обојени светлим бојама.

Члан 38.

Подови радних просторија морају бити чврсти, равни, израђени од таквог материјала да се могу лако чистити и по потреби опрати.

У радним просторијама где се ради са водом и где се вода разлива, подови морају бити од непропустљивог материјала.

Члан 39.

Температура, влажност и кретање ваздуха у радним просторијама морају бити усаглашени са прописаним вредностима за радне просторије и периодично испитивани у законом предвиђеним роковима.

Члан 40.

У радним просторијама мора се обезбедити природна или вештачка вентилација, према важећим прописима.

Ове просторије се морају периодично испитивати уколико се у њима јављају гасови, пара, прашина и друге штетности.

IX Коришћење и одржавање средстава и личне заштите запослених

Члан 41.

Сва лична заштитна средства и опрема коју користе запослени Факултета морају у свему да одговарају важећим прописима и стандардима заштите на раду.

Радна места за која се обезбеђују средства личне заштите, врста и рок трајања дефинишу се Табелом бр. 1. и саставни је део овог Правилника.

Члан 42.

На коришћење се могу дати само она средства и опрема личне заштите која одговарају прописима заштите на раду, стандардима или техничким нормативима и која се редовно одржавају у исправном стању.

О одржавању средстава личне заштите, њиховој замени и набавци, стара се одговорно лице за послове безбедности и здравља на раду и сами запослени који су задужени са тим средствима и опремом.

Члан 43.

Уколико пре истека рока односно века трајања дође до таквог оштећења личне заштитне опреме или средства да се више не може наменски користити и употребљавати, запосленом ће се и пре истека века трајања дати ново средство и опрема.

X Прегледи и испитивања оруђа за рад, електроинсталација, постројења и радне средине

Члан 44.

У оквиру повремених прегледа и испитивања средстава рада, Факултет обезбеђује по потреби периодичне прегледе и испитивања прописаних оруђа за рад, електро инсталација и услова радне средине, који се врше од стране овлашћеног предузећа у циљу утврђивања испуњености прописаних мера безбедности и здравља на раду.

Прегледи и испитивања оруђа за рад

Члан 45.

Прегледи и испитивања оруђа за рад врше се:

- за нова оруђа, пре прве употребе односно пре њиховог пуштања у рад, ако за иста, од произвођача или продавца, нису обезбеђени докази о безбедности и исправности оруђа,
- после премештања на другу локацију, а пре коришћења у случају хаварије, реконструкције, а пре поновног коришћења, као и у случајевима повреда са тежим последицама.

Члан 46.

Рачунари, машине, уређаји, алати и друга средства рада морају бити распоређена према важећим прописима, тако да се руковање са њима обезбеђује потпуна сигурност.

Оруђа за рад могу се користити само наменски и од стране лица која су за то обучена.

Одржавање оруђа за рад и заштитних направа могу да врше само за то оспособљени и стручни запослени.

Члан 47.

Средства рада (машине, уређаји, рачунари, алати и др.) морају се обезбедити и бити у таквом стању да не представљају опасност за повреде на раду и професионално обољење.

Заштитни уређаји на средствима рада морају бити тако уграђени да обезбеђују сигурност запослених на раду.

Прегледи и испитивања електроинсталација

Члан 48.

Електричне инсталације се прегледају, испитују и одржавају на начин утврђен стандардима и техничким прописима за одржавање, преглед и испитивање електроинсталација.

Члан 49.

Преглед и испитивање стања примењених мера заштите од електричног удара предвиђен стандардима, врши се:

- пре пуштања у рад постројења, инсталација и оруђа за рад,
- након реконструкције,
- периодично у складу са прописима и стандардима.

Члан 50.

Све електроинсталације морају бити изведене, одржаване и коришћене у складу са техничким прописима.

Сва оруђа за рад и уређаји морају бити уземљени и заштићени од случајног додира напона.

Електрични водови и друга опасна места морају бити видно обележени ознакама "Опасно по живот".

Члан 51.

У време када се врше оправке машина и уређаја и других оруђа за рад на електрични погон, пре него што се поступи оправкама мора се довод електричне енергије искључити на месту прикључка на разводној мрежи.

Члан 52.

Свака машина за обраду (метала, дрвета) са уграђеним погонским електромотором мора бити прописано уземљена.

Испитивања услова радне средине

Члан 53.

У оквиру испитивања услова радне средине Факултет обезбеђује и по потреби периодична испитивања:

- физичке штетности (бука),
- осветљености,
- микроклиме (влажност и брзина струјања ваздуха),
- хемијских штетности и прашине.

Периодична испитивања се врше по потреби и у роковима дефинисаним прописима за радну средину за коју је неопходно потребно вршити испитивања.

Наведена испитивања врше се преко овлашћених предузећа за вршење послова из области безбедности и здравља на раду.

XI Утврђивање радних места са посебним условима рада

Члан 54.

Радна места на којима објективно постоје повећане опасности од повреда и здравствених оштећења чије се штетно деловање на радну способност и здравље запослених не може у потпуности отклонити применом заштитних мера, сматрају се радним местима са посебним условима рада.

Члан 55.

Основни критеријуми за утврђивање радних места са посебним условима рада у погледу повећаног ризика на здравље запослених, специфичности радног места и технолошког процеса рада су:

1. оптерећење на раду (физичко, психичко и сензорно),
2. опасности и штетности у радној средини (физичке, хемијске и механичке),
3. здравствени ризици,
4. повреде на раду,
5. режим и услови рада,
6. примена мера заштите на раду.

Члан 56.

Постојање услова за утврђивање радних места са посебним условима рада врши се на основу спроведене анализе по датим критеријумима из члана 55. Правилника од стране овлашћеног предузећа за безбедност и здравље на раду са организованом службом медицине рада, или овлашћене здравствене установе, по посебној методологији.

Ако се анализом утврде места са посебним условима рада, иста се као таква проглашавају одлуком од стране декана Факултета и дефинишу актом о систематизацији послова.

На Факултету тренутно нема радних места са посебним условима рада у смислу наведених критеријума за одређивање истих.

XII Осопособљавање запослених из области безбедности и здравља на раду и провера стеченог знања

Члан 57.

Факултет је дужан да запослене упозна са опасностима везаним за послове које обављају и обезбеди обучавање запослених из области безбедности и здравља на раду.

Члан 58.

Запослени који је ступио у радни однос или је унутрашњим распоредом распоређен на рад на друго радно место, пре него што отпочне да ради на тим радним местима има право, да буде обучен из материје заштите на раду за безбедан рад на новим радним местима која су настала изменом услова због промене технолошког поступка, а на основу пријаве непосредног руководиоца, или лица за безбедност и здравље на раду.

Члан 59.

Обучавање, васпитање и употпуњавање знања запослених из области безбедности и здравља на раду уз примену савремених научних сазнања и метода за унапређење заштите на раду, сигурности и здравља запослених представља сталан задатак и обавезу свих запослених на Факултету.

Члан 60.

Обучавање и употпуњавање знања запослених врши се на основу програма обуке о оспособљавању запослених за безбедан рад .

Програм обуке из предходног става овог члана, по свом садржају, обезбеђује стручно-теоретско и практично оспособљавање запослених за безбедан рад на пословима које запослени обавља.

Програм о оспособљавању запослених за безбедан рад утврђује се на основу потреба Факултета.

Програм за обуку запослених мора бити у складу са пословима и радним задацима на којима су запослени ангажовани.

Члан 61.

Програм за обучавање и употпуњавање знања запослених из материје безбедности и здравља на раду припрема одговорно лице за безбедност и здравље на раду.

Програми из предходног става овог члана прилагођени су одговарајућим потребама радних места која су одређена Правилником о организацији рада и систематизацији, обухватају све видове заштите у датим условима рада, као и рокове трајања обуке.

Програм на предлог лица за безбедност и здравље на раду доноси декан Факултета.

Члан 62.

Оспособљавање запослених састоји се од практичног и теоријског дела. Теоријски део обуке запослених обухвата основе безбедности и здравља

на раду и врши се од стране одговорног лица за безбедност и здравље на раду.

Практично оспособљавање запослених врши се само за запослене који раде у радионицама и лабораторијама Факултета а обавља га одговорно лице за безбедност и здравље на раду и непосредни руководиоци запослених.

Члан 63.

За оспособљавање запослених на Факултету по потреби може се ангажовати и овлашћено предузеће за вршење услуга оспособљавања запослених за самосталан рад.

Члан 64.

По потреби на Факултету за поједина радна места може се вршити провера оспособљености за самосталан и безбедан рад а нарочито после несрећа и повреда на раду.

XIII Утврђивање повреда радних обавеза и других повреда радне дисциплине

Члан 65.

Непридржавање утврђених мера заштите на раду и прописаних обавеза у смислу овог Правилника преставља тежу повреду радне обавезе.

XIV Предузимање мера у случају повреде на раду запослених

Члан 66.

Под повредом на раду, за које Факултет обезбеђује предузимање мера сматра се сваки случај повреде дефинисан Законом о безбедности и здрављу на раду.

За сваки случај повреде на раду или изненадне болести Факултет обезбеђује пружање прве помоћи и евакуацију запослених, предузимање одговарајуће хитне медицинске неге, прописану евиденцију и обавештавање надлежних лица и органа инспекцијског надзора.

О пружању прве помоћи и спасавања повређеног запосленог стара се одговорно лице за безбедност и здравље на раду и непосредни руководиоци.

Члан 67.

Запослени који се повреди на раду дужан је да о томе одмах обавести непосредног руководиоца.

Уколико због тежине повреде, повређени запослени није у могућности да пријави повреду, дужан је да то учини запослени који се затекао најближем месту догађаја, односно који је први видео или сазнао за повреду.

Члан 68.

Повреде на раду се морају евидентирати на Факултету. Непосредни руководиоц сачињава изворни записник и доставља секретару Факултета у року

од 24 часа, рачунајући од момента настанка повреде.

Под несрећом на послу сматра се свака повреда на раду, дефинисана одговарајућим законским прописима.

Члан 69.

Факултет је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка повреде, усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запосленог.

Члан 70.

Извештај о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом који се догоде на радном месту, Факултет доставља запосленом који је претрпео повреду, односно обољење и организацијама надлежним за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање.

Факултет је дужан да на захтев инспектора рада или представника запослених достави извештај о стању безбедности и здравља на раду запослених, као и спроведеним мерама.

XV Евиденција из области безбедности и здравља на раду

Члан 71.

Факултет је дужан да води и чува евиденцију о:

- радним местима са повећаним ризиком;
- запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на таква радна места;
- повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом;
- запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
- евентуалним опасним материјама које запослени користи у току рада;
- извршеним испитивањима радне околине;
- извршеним прегледима и испитивањима опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- пријавама евентуалних смрних, колективних или тешких повреда на раду као опасних појава које би могле да угрозе безбедност и здравље на раду.

Члан 72.

Прописану евиденцију из члана 71. Правилника заједнички воде одговорно лице за безбедност и здравље на раду и служба општег одсека.

XVI Обавезе према инспекцији рада

Члан 73.

Отклањање недостатака наложених решењем инспекције рада у задатом року, обавеза је декана Факултета као одговорног лица.

Извештавање инспекције рада о стању извршених мера у законском року, обавеза је одговорног лица за безбедност и здравље на раду.

Члан 74.

Извештавање надлежне инспекције рада у законском року за смртну, колективну или тешку повреду на раду и о појавама које би могле угрозити безбедност запослених, обавеза је лица одговорног за безбедност и здравље на раду.

XVII Случајеви и начин провере запослених под утицајем алкохола и других средстава зависности

Члан 75.

Запослени је дужан да се подвргне провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности у следећим случајевима:

- када својим понашањем видно оставља утисак да је под утицајем алкохола,
- када се затекне на радном месту да конзумира алкохол,
- у случају настанка повреде на раду, ради утврђивања узрока, ако се изразито сумња да је запослени конзумирао алкохол или друга средства зависности,
- када на радном месту започне рад, а видно оставља утисак да је под утицајем алкохола.

Члан 76.

Проверу да ли је запослени под утицајем алкохола врши одговорно лице за безбедност и здравље на раду употребом алко теста, на начин како се то врши прописима о безбедности саобраћаја.

Члан 77.

Запослени за кога се утврди да је под утицајем алкохола и других средстава зависности не може започети, односно наставити рад.

XVIII Представник запослених за безбедност и здравље на раду

Члан 78.

Запослени на Факултету имају право да најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Члан 79.

Факултет је дужан да Одбору омогући:

- 1) увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) да учествују у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду.

Факултет је дужан да Одбор информише о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду.

Члан 80.

Представници запослених, односно Одбор имају право:

- 1) да Факултету дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) да захтевају од Факултета да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
- 3) да захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да Факултет није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду.

Представник запослених, односно члан Одбора имају право да присуствују инспекцијском надзору.

Члан 81.

Факултет је дужан да представнике запослених, односно Одбор упозна:

- 1) са налазима и предлозима или предузетим мерама инспекције рада;
- 2) са извештајима о повредама на раду, професионалним обољењима и обољењима у вези са радом и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
- 3) о предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

Члан 82.

Декан Факултета и представници запослених, односно Одбор, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и другим прописима.

XIX Стручни испит и издавање лиценци

Члан 83.

За обављање послова безбедности и здравља на раду и послова одговорног лица полаже се стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Стручни испит из става 1. овог члана полаже се пред одговарајућом комисијом коју образује министар надлежан за рад.

Сви трошкови полагања стручног испита падају на терет Факултета.

Члан 84.

Факултет има право да на основу положеног стручног испита лица које обавља послове безбедности и здравља на раду добије Лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду.

XX Прелазне и завршне одредбе

Члан 85.

Факултет је у обавези да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете.

Финансијска средства за осигурање и става 1. овог члана падају на терет Факултета, односно Универзитета, а одређују се у зависности од нивоа ризика од повређивања, професионалног обољења или обољења у вези са радом на радном месту и радној околини.

Члан 86.

На све што није регулисано овим Правилником, примењиваће се одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду и други прописи који регулишу ову област.

Члан 87.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања и постављања на сајту Факултета.

Члан 88.

Доношењем овог Правилника престаје да важи Правилник о заштити на раду Електротехничког факултета од 18.10. 2005. год.

**ДЕКАН
ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА**

Проф. др Миодраг Поповић